

Sveučilište u Zadru u akademskoj godini 2016./2017. objavilo je sljedeće naslove:

Odsjek za ruski jezik i književnost: u povodu 60 godina rada. / ur.
Rafaela Božić i Zdenka Matek-Šmit. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2016.

U povodu 60. godišnjice utemeljenja Katedre ruskoga jezika i književnosti na tada novoosnovanom Filozofskom fakultetu ukratko se prikazuje razvoj i rad zadarske rusistike, od osnutka do današnjih dana – suvremenog Odsjeka za ruski jezik i književnost u sklopu Odjela za kroatistiku i slavistiku. Odsjek za ruski jezik i književnost osnovan je 1956. – među pet studijskih grupa predviđenih u početnom nastavnim planu Filozofskog fakulteta u Zadru. Danas se, preustrojem Filozofskog fakulteta u Sveučilište u Zadru, Odsjek za ruski jezik i književnost, zajedno s Odsjekom za hrvatski jezik i književnost, nalazi u sastavu Odjela za kroatistiku i slavistiku. Zadarska rusistika od svojih početaka čini temeljno jezgro zadarske slavistike.

Otok Vir. / ur. Damir Magaš. Zadar: Sveučilište u Zadru, Vir: Općina Vir, 2016.

U monografiji *Otok Vir* razmatraju se geografska obilježja i procesi, povijesni razvoj, obilježja društva i gospodarstva otoka Vira u Zadarskoj županiji. Zahvaljujući svojem povoljnom geografskom smještaju na istočnojadranskoj plovidbenoj ruti Vir je u mnogim povijesnim razdobljima imao značajnu ulogu. Suvremeni razvitak otoka temelji se na ključnoj činjenici njegova povezivanja sa susjednim kopnom putem mosta te, s tim u vezi, izrazitim razvojem turizma i intenzivnom stanogradnjom. Otok Vir je prostor mnogih društveno-gospodarskih mijena, a time i prostorne preobrazbe. S obzirom na

takve okolnosti, istaknuti znanstvenici iz različitih disciplina i različitih hrvatskih znanstvenih institucija dali su značajne priloge boljem i potpunijem razumijevanju uloge Vira u zadarskoj regiji.

Vican, Dijana; Peko, Anđelka i Varga, Rahaela. Upravljanje odgojno-obrazovnom ustanovom: **Kultura škole**. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2016.

Knjiga *Kultura škole* nastala je iz osobnih senzibiliteta autorica i urednica prema poučavanju i učenju u školi i školskom životu te njihovih refleksija na procese upravljanja i vođenja odgojno-obrazovne djelatnosti u naizgled strogo strukturiranoj i organiziranoj instituciji tradicionalnih obilježja. Knjiga je kao plod projektne suradnje prerasla u udžbenik koji narav problematike, kultura škole, ne čini usustavljenim znanjem koje će praktičar pretvoriti u odgojno-obrazovni recept djelovanja, nego poticajom za osmišljavanje izlaska iz tradicionalnih okvira škole i rastućih promjena u hrvatskome društvu. Sadržajna struktura knjige napisana je kroz objašnjenje sastavnica radnoga procesa i elemenata koji se odnose na sve škole. Interpretacija sadržaja, međutim, usmjerena je na deskriptivno nijansiranje razlika i njihovo objašnjenje u istinskom životu naših škola. Pristup objašnjenjima je empirijski i induktivan, jer se kulturi škole prilazi kao složenom konstrukt koji kroz opise stvarnosti u našim školama zrcali opća pojmovna određenja i gledišta kulture škole.

Upravljanje odgojno-obrazovnom ustanovom: **Kvaliteta odgojno-obrazovnih ustanova**. / ur. Dijana Vican. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2016.

Vrednovanje i samovrednovanje škole jest suvremeni zahtjev obrazovne politike, ali i same škole kao odgojno-obrazovne ustanove. Kroz četiri poglavlja priručnika *Kvaliteta odgojno-obrazovnih ustanova* obrađuju se: obilježja kvalitete kao elementi i kriteriji vanjskog vrednovanja škole, obilježja i elementi praćenja odgojno-obrazovnog rada u školi, načini samovrednovanja rada ravnatelja, stručnih suradnika, učitelja i nastavnika kao neposrednih nositelja nastavnog i/ili odgojno-obrazovnog rada. Svako poglavlje sadrži rezultate kvalitativne analize intervjua s ravnateljima te prijedloge rješenja s kojima se ravnatelji suočavaju u realizaciji poslova i zahtjeva često ili povremeno. Zadnje poglavlje čine prilozi s instrumentima praćenja i vrednovanja učinkovitosti odgojno-obrazovnog rada škole i profesionalnih odlika profesije ravnatelja.

Upravljanje odgojno-obrazovnom ustanovom: **Kompetencijski profil ravnatelja.** / ur. Dijana Vican, Izabela Sorić i Igor Radeka. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2016.

Na temelju istraživanja standarda zanimanja i standarda kvalifikacije ravnatelja odgojno-obrazovnih ustanova, te istraživanja kompetencija ravnatelja u suvremenim obrazovnim sustavima, koje zahtijevaju promijenjene društveno-kulturne vrijednosti, gospodarske promjene, nova znanstvena saznanja, promjene koje donose informacijsko-komunikacijske tehnologije, migracije i globalizacijske mijene, sadržaj udžbenika objašnjava kompetencijski profil ravnatelja odgojno-obrazovne ustanove. Sadržaj je sastavljen, uz uvod, od tri poglavlja sukladnih visokoškolskom kurikulumu za obrazovanje ravnatelja. Poglavlja su podijeljena prema skupovima kompetencija koja odgovaraju cjelovitom kompetencijskom profilu ravnatelja, a jezgrovni profil čini područje pedagogije, upravljanje i vođenje odgojno-obrazovne ustanove, psihološki aspekti ravnateljskog posla (organizacija i upravljanje ljudskim potencijalima, osiguranje kvalitete i razvoja odnosa svih sudionika obrazovnog procesa), te komunikacijskih aspekata s relevantnim čimbenicima izvan škole.

Školska učinkovitost i obrazovni menadžment: ususret smjernicama istraživanja i javne politike u jugoistočnoj Europi / ur. Nikša Alfrević et al. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2016.

Knjiga *Školska učinkovitost i obrazovni menadžment* daje uvid u specifičnu ulogu i djelovanje školskih ravnatelja, koji drže stožerni položaj u obrazovnom menadžmentu u školama. Oni bi istodobno trebali ispunjavati zahtjeve lokalnih zajednica i općeobrazovne politike, pridržavajući se racionalnog korištenja školskih resursa te ispunjavajući svoju ulogu vođe. Sve pobrojeno traži od ravnatelja uravnoteženi pristup zahtjevima različitih dionika, zadržavajući pritom mogućnost ugradnje suvremenih upravljačkih alata i pristupa, kako bi mogli djelovati u okružju posebnih ekonomskih datosti. Dostupna je široka lepeza tekstova u postojećoj literaturi koja se odnosi na pojedine aspekte školskog menadžmenta, vođenja i upravljanja te na ostale relevantne obrazovne teme.

Upravljanje odgojno-obrazovnom ustanovom: **Menadžment i marketing u školama.** / ur. Božena Krce Miočić, Jurica Pavičić, Nikša Alfrević i Ljiljana Najev Čačija. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2016.

Knjiga *Menadžment i marketing u školama* strukturirana je tako da sustavno obuhvati ne samo načelna pitanja razvoja društva i uloge obrazovanja u njemu (no i ta je problematika obrađena u prvom poglavlju), nego je, ponajprije, usmjerena razumijevanju „menadžerske“ komponente upravljanja u obrazovnim/odgojnim institucijama. U drugom poglavlju ponuđena su opća tumačenja upravljanja i odlučivanja, i to kao uvod u detaljniju fokusiranu razradu specifičnosti konteksta u kojem djeluju obrazovne/odgojne institucije. Treće poglavlje bavi se osnovnim elementima pravnog okvira – s osobitim naglaskom na kompetencije, ovlasti i ključne dokumente. U četvrtom poglavlju iscrpno su obrađeni dionici i procesi u kontekstu rada obrazovnih/odgojnih institucija. Peto poglavlje obrađuje marketinške aspekte djelovanja obrazovnih/odgojnih institucija – osmišljeno na način da su menadžeri u takvim institucijama ciljna skupina koja bi marketing trebala provoditi u praksi. Financijski i računovodstveni aspekti rada pomno su razrađeni u šestom poglavlju. Projekti se razmatraju u sedmom poglavlju, dok je upravljanje inkluzivnim razredom, kao specifična cjelina i nastavak sedmog poglavlja, razrađeno u osmom. *Benchmarking*, uvijek intrigantna tema, ponuđena je u devetom poglavlju kao koristan izvor ideja i inspiracije. Deseto poglavlje donosi odgovor na pitanje: Mogu li i trebaju li ravnatelji biti poduzetni(ci)? Jedanaesto, zaključno poglavlje povezuje upravljanje sa specifičnostima ciljnih skupina kojima se usmjeravaju pojedine odluke. U ovome se poglavlju sublimira važnost upravljanja i odlučivanja za sve dionike u obrazovnim/odgojnim institucijama.

Novi Travnik između utopije i nostalgije. / ur. Mario Katić i Velimir Bugarin. Zadar: Sveučilište u Zadru; Novi Travnik: Udruga „Baština“, 2016.

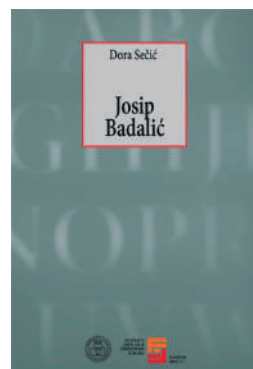
Istraživanje Hrvata Novog Travnika započelo je s idejom izrade prve urbane etnografije Hrvata iz Bosne i Hercegovine. Nakon objavljene dvije etnološke monografije Usora: prošlost, običaji, životna svakodnevnica (2011.), te Ravne Brčko: prošlost, običaji, životna svakidašnjica (2014.), odlučeno je etnološka istraživanja Hrvata Bosne i Hercegovine

ne usmjeriti na urbani kontekst koji je do sada bio potpuno zanemaren. Malobrojni etnološki radovi o Hrvatima iz Bosne i Hercegovine usmjereni su pretežno na ruralne zajednice te elemente tradicijske kulture. Iako je ovdje riječ o monografiji jednog grada, u jednom specifičnom prostornom i vremenskom kontekstu, kroz monografiju se provlače i iščitavaju puno širi procesi koji se odvijaju u suvremenoj Bosni i Hercegovini, a koji su naročito značajni u razmatranju urbane kulture i društvenog položaja, osobito mlađe populacije svih triju konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine. Sadržajno se monografija fokusira na nekoliko tema: sudbinu nekadašnjih radnika „Bratstva“ u novom postsocijalističkom, nacionalističkom i kapitalističkom okruženju, rat koji je iz temelja promijenio vizuru grada i svakodnevni život stanovništva te posljedice koje ima na trenutačni život mladih generacija. U knjizi se donose etnografske vinjete koje oslikavaju pojedine aspekte suvremene životne svakodnevice Novotravničana.

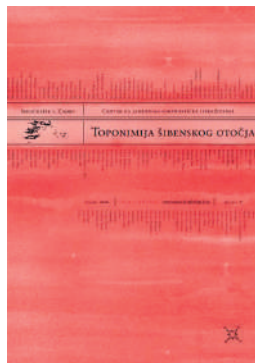
Sečić, Dora. **Josip Badalić: pokretač razvoja hrvatskog knjižničarstva sredinom 20. stoljeća**. Zadar: Sveučilište u Zadru; Osijek: Filozofski fakultet, 2016.

Josip Badalić je tijekom svojega duljeg od tridesetogodišnjeg rada u knjižničarstvu dao iznimno velik doprinos razvoju te djelatnosti kao i knjižnične znanosti u Hrvatskoj, što je iz dosadašnjih prikaza njegove osobe i njegovih doprinosa hrvatskoj kulturi i znanosti u objavljenim biografijama jedva vidljivo. Štoviše, u Hrvatskom biografskom leksikonu piše samo da je „radio kao bibliotekar u Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu (1919. – 1945.)“ te da se „bavio proučavanjem hrvatskih inkunabula“, a ostali knjižničarski doprinosi vidljivi su djelomično iz popisa njegovih objavljenih radova i informacija o njegovu članstvu u knjižničarskim udruženjima. Badalić je, premda nadaren pisac, zasigurno objavio mnogo više značajnih djela u području knjižničarstva nego što se profilirao kao književnik (putopisac), a u razdoblju između dva rata i neposredno poslije rata, bio je jedan od najznačajnijih knjižničarskih djelatnika i stručnjaka u Hrvatskoj. Sigurno jest da je područje njegova primarnog interesa bilo i ostalo područje književnosti i književne povijesti, u kojemu nam je ostavio brojne objavljene studije, baveći se u prvom redu ruskom i hrvatskom književnošću, a dosta često i poredbenim temama, u kojima je povezivao i sučeljavao te

dvije književnosti. Predmet ove knjige nije Badalić kao slavist, književni povjesničar, prevoditelj, priređivač urednik u području književnosti i književne povijesti, već Badalić kao knjižničar, povjesničar knjige i bibliograf. Stoga je u tekstu obrađen taj dio njegova djelovanja, dok se samo rubno spominju njegove druge aktivnosti, uglavnom onoliko koliko je potrebno za razumijevanje navedene teme. Valja spomenuti da se u njegovim djelima teme vezane uz knjige, knjižnice i čitanje često prožimaju s čisto književnim temama i obrnuto.

Toponimija šibenskog otočja. / ur. Vladimir Skračić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2016.

Ovo djelo, posvećeno toponimiji šibenskog otočja u užem smislu (bez murterskih i kornatskih otoka), ujedno je sedma i zadnja monografija o toponimiji zadrarsko-šibenskih otoka. Knjiga je strukturirana na isti način kao i prethodna izdanja biblioteke *Onomastica Adriatica*. Sastoji se od tri osnovne cjeline. U prvoj se opisuju zemljopisni, kulturni i povijesni čimbenici koji su vladali i vladaju na šibenskim otocima i njihov utjecaj na konstituiranja toponimije šibenskih otoka. U drugom dijelu monografije predstavljen je suvremeni toponomastički korpus s toponomastičkim kartama i kazalom, dok treći dio sadrži jezičnu analizu korpusa iz dijalektološke, etimološke i semantičko-distribucijske perspektive.

Suvremeni pristup odgoju i obrazovanju darovite djece i učenika. / ur. Smiljana Zrilić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2016.

Zbornik *Suvremeni pristup odgoju i obrazovanju darovite djece i učenika* sadrži radove predstavljene na Međunarodnom znanstvenom skupu održanom u Zadru od 25. do 27. veljače 2016. Interdisciplinarnim pristupom uz specifičnosti različitih znanstvenih područja u radovima se iznose istraživanja i promišljanja o prepoznavanju i razvijanju darovitosti. Slijedeći strukturu skupa zbornik je podijeljen u nekoliko tematskih cjelina. U prvoj skupini nalaze se radovi proizašli iz plenarnih izlaganja koji raspravljaju o fenomenu darovitosti s obzirom na inovativnost nastavnih metoda, akademskim motivacijama, pojavi nefleksibilnih pristupa, s obzirom na inkluzivno obrazovanje. Druga skupina radova problematizira darovitost djece u predškolskim ustanovama. Raspravlja

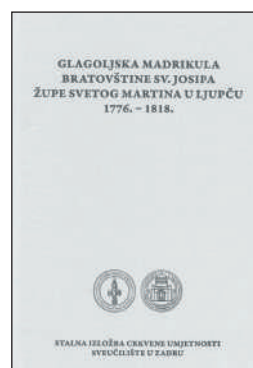
se o glazbeno talentiranoj djeci, o uporabi različitih idioma u višejezičnoj sredini, o pedagogiji slušanja, o važnosti dokumentiranja i važnosti hrvatske dječje književne baštine. U trećoj tematskoj cjelini autori promišljaju darovitost u okviru osnovnoškolske nastave različitih nastavnih predmeta. Ističe se potreba podupiranja razvoja prirodoslovno darovitih učenika, ili specifičnosti rada s darovitom gluhom djecom. Predočen je model kontrole kurikuluma vlastitoga obrazovanja, a naglašava se i važnost školskoga konteksta. Zbornik donosi sažetke uz pojedine postere kojima se ističe uloga toga medija u poticanju kreativnosti djece. Unatoč mnogovrsnosti pristupa, u mnogim je radovima istaknuto kako se poticanjem stvaralaštva dolazi do darovitosti.

Književnost, umjetnost, kultura između dviju obala Jadrana / i dalje od mora IV. / ur. Andrijana Jusup Magazin et al. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2016.

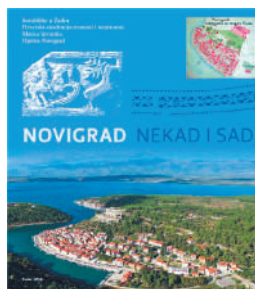
Zbornik sadrži radove znanstvenog skupa *Književnost, umjetnost i kultura između dviju obala Jadrana (i dalje od mora)* — *Letteratura, arte, cultura tra le due sponde dell' Adriatico ed oltre*, održanog u Zadru i Preku, 5. i 6. studenoga 2012., koji je bio posvećen osnivaču Odjela za talijanistiku, akademiku Žarku Muljačiću (1922. – 2009.). Zbornik sadrži trideset pet priloga znanstvenika s hrvatskih i inozemnih sveučilišta iz područja kroatistike, talijanistike, romanistike, povijesti, povijesti umjetnosti i drugih disciplina s drugih hrvatskih i inozemnih sveučilišta.

Glagoljska madrikula bratovštine sv. Josipa župe sv. Martina u Ljupču. / ur. Josip Faričić i Pavao Kero. Zadar: Sveučilište u Zadru, Stalna izložba crkvene umjetnosti, 2016.

U knjizi *Glazoljska madrikula bratovštine sv. Josipa župe sv. Martina u Ljupču, 1776. – 1818.* dani su faksimil izvornika, transliteracija na latinicu, uvodna studija te kazala imena, geografskih imena i pojmova. Knjiga je dio niza *Monumenta glagolitica Archidiocesis Iadertinae* u kojem se sustavno objavljuju glagoljski kodeksi iz Zadarske nadbiskupije. Riječ je o vrijednoj pisanoj baštini koja omogućuje istraživanje društvene prošlosti zadarske regije te jezikoslovna istraživanja dokumenata pisanih na glagoljici. Madrikula bratovštine sv. Josipa iz Ljupča upućuje na specifične oblike udruživanja mještana toga naselja na sjeverozapadu Ravnih kotara

s ciljem međusobnoga povezivanja, karitativne djelatnosti, organizacije pomoći pri pogrebima članova i drugim značajnim momentima u životu seoske zajednice. Pravila bratovštine te različiti zapisi vezani uz njezino djelovanje te financijsko poslovanje odraz su društvenih odnosa i uloge vjere u svakidašnjem životu i radu stanovnika Ljupča.

Novigrad nekad i sad. / ur. Slobodan Kaštela. Zadar: Sveučilište u Zadru; Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Matica hrvatska; Novigrad: Općina Novigrad, 2016.

U monografiji *Novigrad nekad i sad* razmatraju se geografska obilježja i procesi, povijesni razvoj, obilježja društva i gospodarstva Novigrada, maloga grada u Zadarskoj županiji. Zahvaljujući svojem iznimno povoljnom geografskom smještaju Novigrad je kroz mnoga povijesna razdoblja imao značajnu ulogu. Ustanovljen na južnoj obali Novigradskog mora u koje se ulijeva rijeka Zrmanja, u doticaju s jedne strane s Velebitskim kanalom, a s druge s Karinskim morem, te u zaleđu s Ravnim kotarima, prirodna je povoljnost koja je u prošlosti i sadašnjosti stanovništvu ovoga gradića pružala raznolike mogućnost i mnogih društvenih i gospodarskih aktivnosti. S obzirom na takve okolnosti, istaknuti znanstvenici iz različitih disciplina i različitih hrvatskih znanstvenih ustanova dali su značajne priloge boljem i potpunijem razumijevanju uloge Novigrada u zadarskoj regiji kao poveznici primorskoga i kontinentalnoga dijela Hrvatske.

Pijaca, Marija. **Ugovor o zakupu broda.** Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

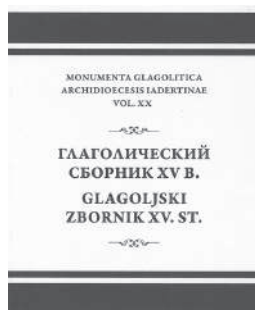
U ovoj se knjizi raspravlja o svim relevantnim aspektima ugovora o zakupu broda kao jednom od načina iskorištavanja pomorskih brodova. Proučavaju se svi pravni izvori o zakupu broda, kako zakonski, tako i autonomni. U analizi zakonskih pravnih izvora o zakupu broda opširno se proučavaju odredbe hrvatskoga Pomorskog zakonika. Problematizira se i primjena odredbi o zakupu Zakona o obveznim odnosima i općenito pravila obveznog prava za sva pravna pitanja iz ugovornog odnosa zakupa broda za koja ne postoji specifična odredba Pomorskog zakonika. Komparativno se analiziraju i pravni propisi zakupa broda poredbe-

nog prava: talijanskog, francuskog, norveškog, engleskog i američkog. Osim zakonskih pravnih izvora, naglašava se važnost autonomnoga pravnog izvora zakupa broda, posebno *ugovora* između stranaka, pri čemu se polazi od prakse i uobičajene primjene standardnih ugovornih obrazaca kod ugovaranja zakupa broda. Također, posebna pozornost posvećuje se hrvatskoj i stranoj sudskoj praksi, napose engleskih i američkih sudova, te se kao važan izvor prava razmatra i stajalište relevantne domaće i strane pravnoznanstvene teorije. Na kraju knjige iznose se zaključci o kvaliteti pravnog uređenje zakupa broda sa stajališta hrvatskoga zakonodavnog okvira, odredbi standardnoga ugovornog obrasca i poredbenopravnih odredbi koje uređuju zakup broda te se predlažu mjere potrebne za njegovu daljnju nadogradnju. Kao što je navedeno u uvodnim razmatranjima knjige, iz pregleda dosadašnjih istraživanja proizlazi da je ova tema u domaćoj i u stranoj znanstvenoj literaturi nedovoljno zastupljena te da se sve do recentnijih radova nalazila na rubu zanimanja i pravne teorije i shvaćanja doktrine. Pravna se literatura uglavnom bavi određenim pravnim pitanjima ugovornog odnosa zakupa broda, a nedostatak sveobuhvatnog uvida u problematiku zakupa broda nastojao se nadomjestiti predmetnim radom.

Čupković, Gordana. **Jezik i reformacija: ogledi iz dijakronijske sintakse i semantike**. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

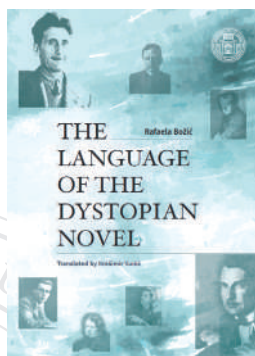
Knjiga *Jezik i reformacija* je zbir analitičnih studija o jeziku tekstova koji su nastankom ili tematikom dominantno vezani za 16. stoljeće i koji se u većoj ili manjoj mjeri mogu obilježiti i kao reformni, u općem značenju reformacije kao odmaka od dominantne ideologije i procesa provođenja općedruštvene i sakralne reforme. Knjiga je jedna od rijetkih u kroatistici koja je u cjelini posvećena dijakronijskoj sintaksi i semantici u kontekstu društvene povijesti hrvatskoga jezika, posebno u segmentu povezivanja jezičnih osobitosti i reformnih filoloških nastojanja s vjerskim i društvenim pokretima 16. stoljeća. Prva je knjiga koja jezikoslovne prinose glagoljaša evangelika sagledava u kontekstu jezičnih koncepcija od Marulića do Krleže dajući značajan presjek višestruke filološke premreženosti različitih književnih krugova i suprotstavljenih vjerskih pokreta.

Glagoljski zbornik XV. stoljeća izvanliturgijskog sadržaja. / ur. Anica Nazor. Zadar: Sveučilište u Zadru: Stalna izložba crkvene umjetnosti, 2017.

Ovaj glagoljski kodeks nekoć je bio vlasništvo učenoga Zadrana Ivana Berčića (1824. – 1870.), vrsnoga glagoljaša koji je marljivo i s ljubavlju, te uz veliko odricanje skupljao glagoljske rukopise i primjerke tiskanih glagoljskih knjiga. Nakon Berčićeve smrti njegov je otac ponudio tu vrijednu zbirku najprije Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu, potom Narodnom muzeju u Pragu, ali je oni nisu mogli otkupiti. To je 1874. godine učinila Ruska vlada za Carsku javnu biblioteku u Sankt-Peterburgu i tako je ona danas vlasnik te zbirke nastale na području Zadarske nadbiskupije. Kao dio te zbirke, koja je u cijelosti nastala na području Zadarske nadbiskupije, ovaj glagoljski kodeks se u Ruskoj nacionalnoj biblioteci čuva pod signaturom *Berč. № 5*. Ugledna ruska znanstvenica Svetlana O. Vialova prepoznala je njegovu vrijednost i zbornik je transliterirala. Njezina je namjera bila objaviti faksimil i transliteraciju toga djela u Hrvatskoj – u Zadru, odakle zbornik i potječe, te ga predati široj znanstvenoj javnosti na proučavanje. Njezinom naglom smrću Stalna izložba crkvene umjetnosti preuzela je taj zadatak i sklopila ugovor s Ruskom nacionalnom bibliotekom o tiskanju zbornika, te zbornik objavila u suizdanju sa Sveučilištem u Zadru.

Božić, Rafaella. **The language of the dystopian novel.** Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

Distopije su žanr koji je poseban procvat doživio u 20. stoljeću, a čini se da ni u ovom stoljeću ne gubi na popularnosti. Ipak, znanstvena je literatura o njemu manjkava – poglavito u području istraživanja njegove poetike. Zadatak je ove knjige govoriti o upotrebi jezika kao izražajnog sredstva u distopijskim romanima. U osam poglavlja knjiga kroz lingvostilističku analizu govori o distopijskom diskursu odnosno najznačajnijim distopijama 20. i 21. stoljeća — ponajviše dvjema najpoznatijim distopijama „Mi“ E. Zamjatina i „1984“ Orwella. Ta dva ključna distopijska djela promatraju se u međusobnom suodnosu, ali i u odnosu prema drugim takvim djelima.

Levanat-Peričić, Miranda. **Poredbeni dvogledi: iz hrvatske književnosti i kulture.** Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

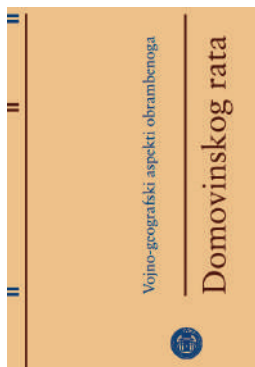
Pod naslovom *Poredbeni dvogledi* okupljeno je deset komparatističkih studija iz hrvatske književnosti nastalih u rasponu od 2007. do 2015. godine. Uglavnom je riječ o referatima održanim na međunarodnim znanstvenim skupovima, naknadno objavljenim u časopisima ili zbornicima skupova, ali i o nekim dosad neobjavljenim radovima. Premda je raznovrsnost zastupljenih tema određena prigodnim tematskim ograničenjima, među tekstovima ipak postoji metodološko i stilsko, pa čak i tematsko jedinstvo. Naime, izuzev jedne studije iz starije hrvatske književnosti, sve su interpretacije posvećene suvremenoj prozi, i to uglavnom romanu, a pristup je određen naslovom „dvogledi“. U autoričinoj interpretaciji to je oznaka za (poredbeni) ogled o dvama/dvjema autorima/icama ili dvama fenomenima, a ponegdje se pogled kroz „dvogled“ proširuje razvedenim motrištima koja uključuju višestruke veze među pojavama. Dakako, u temelju te zamisli o refleksivnom putovanju na dva kolosijeka komparatističko je promišljanje književne povijesti i književne suvremenosti te stav da svako izoliranje nacionalne književnosti nužno vodi zabludama dekontekstualizacije. Iako se prozama pristupa s raznovrsnih teorijskih polazišta, uvijek je riječ o dehijerarhiziranom povezivanju kojemu je cilj uzajamno rasvjetljavanje, a ne mehaničko uspoređivanje posredovano izvanjski nametnutim paradigmatima. Otpočetak od iščitavanja odnosa Držićeve i Zoranićeve poetike s obzirom na njihov stav prema tradiciji, zatim kroz promišljanje o intelektualnim vezama Marka Foteza i Zdeneka Nemečeka koje je povezala neobična sudbina jednog romana o Španjolskom građanskom ratu; preko aktualne polemike Ante Tomića i Jurice Pavičića koja artikulira odnos elitističkih i populističkih kulturnih programa; zatim u specifičnoj hrvatskoj inačici vampirske metafore u romanima Borisa Perića i Borisa Dežulovića, pa u odnosu autobiografskog diskursa prema (anti)ratnom pismu Grozdane Cvitan i Alenke Mirković; u identitetskom povratku u provincijsku heterotopiju u romanima Kristiana Novaka i Olje Savičević Ivančević, konačno, sve do metažanrovskih obilježja hrvatskoga futurističkog romana, od njegovih početaka do danas, zaključno s posthumanizmom propitivanjem poetoloških veza unutar određenoga društvenog i povijesnog konteksta u ovoj se knjizi postupno ispisuje i poredbena intelektualna povijest hrvatske književnosti i kulture. To je ujedno i njezin izvorni doprinos.

Župa Ljubač. / ur. Josip Faričić i Jerolim Lenkić. Zadar: Sveučilište u Zadru, Župa Sv. Martina Ljubač, 2017.

U znanstvenoj monografiji *Župa Ljubač* sustavno se razmatraju elementi prirodne osnove, povijesni razvoj, kulturna baština (ponajprije ona arheološka) te društveno-gospodarska obilježja i procesi u Ljupču u sjeverozapadnom dijelu zadarske regije. Znanstvenici su primjenom metoda i diskursa prirodnih, humanističkih i interdisciplinarnih znanosti nastojali istražiti različite izvore relevantnih povijesnih i prostornih podataka te sintetizirati dosadašnje i najnovije spoznaje o Ljupču. Rezultati istraživanja mogu se na različite načine primijeniti u osmišljavanju suvremenog razvitka toga dijela zadarske regije.

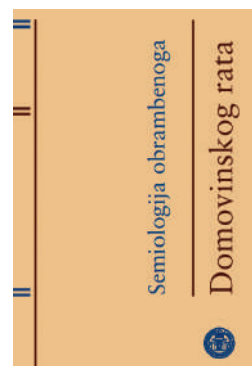

Vojno-geografski aspekti obrambenoga Domovinskog rata. / ur. Marin Sabolović et al. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

Zbornik radova znanstveno-stručnog skupa *Vojno-geografski aspekti obrambenoga Domovinskog rata* sadrži radove humanističkih, interdisciplinarnih (i vojnih) znanosti čiji je cilj interdisciplinarno istraživanje obrambenoga Domovinskog rata. Zbornik sadržava predgovor uredništva i šest radova. Radovi su podijeljeni na povijesne i geografske. Rad *Etnički sastav Slavonije uoči i nakon Domovinskog rata* sadrži demografsku analizu Slavonije s kartografskim prikazima izrađenima pomoću Geografskoga informacijskog sustava, kao i rad o vojno-geografskim značajkama operacije Vihor koji sadrži vojnogeografske analize operativnog područja operacije. Povijesni radovi su *Dubrovačko gospodarstvo u obrambenom Domovinskom ratu*, *Suživot Hrvata i Srba tijekom srpske pobune u Hrvatskoj: primjer sjeverne Dalmacije* i *Važnost „kukuruznog puta“ u obrani Vukovara 1991. godine*, a sadrže rezultate istraživanja ratnog utjecaja na gospodarstvo, narušavanje međunacionalnih odnosa u vrijeme prvih nekoliko tjedana srpske pobune u Hrvatskoj i važnost tzv. „kukuruznog puta“ kao prometne poveznice Vukovara s Vinkovcima radi nesmetanog dotoka ljudstva, naoružanja i vojne opreme te medicinskih potrepština i hrane u okviru vrlo nepovoljnoga prometno-geografskog položaja Vukovara.

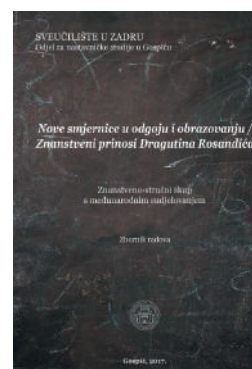
Semiologija obrambenoga Domovinskog rata. / ur. Marin Sabolović et al. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

Zbornik radova sa znanstveno-stručnog skupa *Semiologija obrambenoga Domovinskog rata* sadrži muzeološke, uniformološke, veksilološke i sociološke radove fokusirane na semiološke elemente Domovinskog rata kojima se nije posvećivala sustavna znanstvena pozornost. Zbornik sadržava predgovor uredništva i sedam radova. Uvodni rad je članak *Agresija na Republiku Hrvatsku i stvaranje Oružanih snaga Republike Hrvatske* s istaknutim povijesnim činjenicama i kronologijom događaja koji su prethodili i odvijali se tijekom agresije na Republiku Hrvatsku. Radove uniformološkog karaktera koji opisuju kronologiju nastanka i korištenja službenih odora su *Službene odore Oružanih snaga Republike Hrvatske* i *Semiologija Republičkog sekretarijata za unutrašnje poslove i Ministarstva unutarnjih poslova u razdoblju 1989. – 1995.* Osim odora, potonji rad obuhvaća zastave i vozila MUP-a. Rad veksilološkog karaktera odnosi se na vojne zastave proizašle iz Domovinskog rata, a rad muzeološkog karaktera odnosi se na semiološke elemente velike izložbe o Domovinskom ratu postavljene u Hrvatskom povijesnom muzeju. Autor Marin Buovac priredio je rad o filatelističkom materijalu tijekom Domovinskog rata. Posljednji rad je sociološki članak fokusiran na dušobrižništvo tijekom Domovinskog rata kao ključan, a često zapostavljen semiološki aspekt.

Nove smjernice u odgoju i obrazovanju / Znanstveni prinosi Dragutina Rosandića. ur. Brala-Mudrovčić, Jasminka. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

Zbornik obuhvaća trideset i tri rada izložena na znanstveno-stručnom skupu s međunarodnim sudjelovanjem *Nove smjernice u odgoju i obrazovanju / Znanstveni prinosi Dragutina Rosandića*, koji je održan 7. i 8. svibnja 2015. u Gospiću u okviru *V. Dana Šime i Ante Starčevića* u organizaciji Sveučilišta u Zadru i njegova Odjela za nastavničke studije u Gospiću. Skup se tematski usmjerio na odgoj i obrazovanje te život i djelo Dragutina Rosandića. U okviru prve teme izlagačima je ponudeno pet užih podtema: *Promjene u odgojno-obrazovnom sustavu, Komunikacijske kompetencije u školi, Uloga umjetnosti u odgoju i obrazovanju, Jezični dodiri u kontekstu globalizacije* i *Očuvanje kulturne i prirodne baštine*. Muzejski portali, uloga sporta

u obrazovnom sustavu, odabir udžbenika za pojedine nastavne predmete, samoregulacija učenja u raznim obrazovnim područjima, razvijanje kompetencije čitanja u nastavi književnosti, suvremeni likovni odgoj i obrazovanje, zaštita spomenika u nastavnom procesu, zadarsko lutkarstvo – samo su neke od tema u radovima iz prvoga tematskog bloka. Drugi tematski blok donosi radove posvećene znanstvenim prinosima metodičara hrvatskoga jezika i književnosti Dragutina Rosandića, koji je osnovavši prvu katedru za metodiku na Sveučilištu u Zagrebu utemeljio metodiku kao znanstvenu disciplinu. Dio radova predstavlja Dragutina Rosandića i kao vrsnoga književnog kritičara i teoretičara.

Kali. / ur. Josip Faričić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

U znanstvenoj monografiji o Kalima na otoku Ugljanu razmotreni su brojni elementi prirodne osnove, povijesni razvoj, kulturna baština te društveno-gospodarska obilježja i procesi u tom otočnom mjestu. Znanstvenici su primjenom metoda i diskursa prirodnih, biotehničkih, društvenih, humanističkih i interdisciplinarnih znanosti nastojali istražiti različite izvore relevantnih podataka te sintetizirati dosadašnje i najnovije spoznaje o Kalima, s osobitim naglaskom na ribarsku tradiciju te značenje ribolova i marikulture u Kalima, ali i ulogu Kaljana u svjetskom lovu na plavu ribu. Rezultati istraživanja mogu se na različite načine primijeniti u osmišljavanju suvremenog razvitka toga hrvatskog otočnog naselja.

Radčenko, Marina. **Praktičeskaja stilistika ruskogo jazyka: učebnoe posobie.** Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

Ova knjiga sadrži pregled osnovnih pojmova stilistike kao lingvističke discipline, raščlambu funkcionalne uporabe jezičnih jedinica na leksičkoj, morfološkoj, tvorbenoj i sintaktičkoj razini te analizu osnovnih jezičnih obilježja funkcionalnih stilova suvremenoga ruskog jezika. Udžbenik donosi pregled stilske uporabe sinonima, antonima, homonima, dijalektizama, profesionalizama, žargonizama, historicizama, arhaizama, neologizama te emotivnog i stilski obilježenog leksika. Analizira se stilistički potencijal rječotvornih morfema i tvorbenih modela te funkcionalno-stilska markiranost pojedinih morfoloških kategorija i sintaktičkih konstrukcija. Opisuju se osnovna jezična obilježja funkcionalnih stilova

suvremenoga ruskog jezika (znanstvenog, administrativno-poslovnog, publicističkog, razgovornog i književnoumjetničkog), izdvajaju se sličnosti i razlike koje postoje među funkcionalnim stilovima na leksičkoj, morfološkoj, tvorbenoj i sintaktičkoj razini.

Osim što donosi pregled teorijskih spoznaja udžbenik sadrži brojne zadatke i vježbe zahvaljujući kojima studenti stječu znanja za provođenje samostalne lingvostilističke analize tekstova koji pripadaju različitim funkcionalnim stilovima ruskoga jezika.

Zadarski filološki dani 6. / ur. Rafaela Božić i Kornelija Kuvač Levačić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

Zbornik radova Zadarski filološki dani 6 nastavlja niz zbornika s međunarodnoga znanstvenog skupa Zadarski filološki dani. Niz zbornika Zadarski filološki dani Odjela za kroatistiku i slavistiku posvećen je slavističkim (poglavito kroatističkim i rusističkim) filološkim temama te je iznimno važno da se tradicija u nastajanju ne prekine. Posebno je važno što je jedna od sekcija ovoga znanstvenog skupa uvijek posvećena „zadarskim“ temama (u ovom broju to je zadarsko srednjovjekovlje) što potiče znanstvenike i izvan „zadarskih“ granica da se posvete istraživanju filološke problematike naše regije. Svaki skup donosi i iskorak iz regije te se istražuju i teme širega slavenskog područja čime zbornik postaje nužan i slavistima izvan granica Hrvatske. Posebno je važno istaknuti da su među autorima zbornika dokazani stručnjaci, ali i mladi znanstvenici koji svojim pristupom i temama osvježavaju zbornik.

Vežić, Pavuša. **Dvije memorije križnoga tlocrta: Sv. Vid u Zadru i Sv. Križ u Ninu.** Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

U knjizi *Dvije memorije križnoga tlocrta — Sv. Vid u Zadru i Sv. Križ u Ninu* riječ je o crkvicama srodnoga oblika i veličine. Zadarska je razorena 1877. godine, a ninska je sačuvana do danas. Povjesničari, od I. K. Sakcinskog do T. G. Jacksona već su im u 19. stoljeću poklanjali pažnju. Također i oni u 20. stoljeću, od L. Jelića do T. Marasovića te niza mlađih autora. Knjiga produbljuje tezu o kronološkoj i tipološkoj sukladnosti dviju građevina koje je C. F. Bianchi nazvao *chiese sorelle*, a I. Petricioli označio kao *lokalni građevni tip*. Važan argument za to čine zapisi pisaca koji su kao očevici

opisali stanje obiju crkvice, naglasili njihovu srodnost u obliku i mjeri, te izradili grafičku dokumentaciju. Uz potonju je posebno vrijedan prostorni crtež sv. Vida koji je 1877. godine narisao G. Smirich. Ta je građa u knjizi korištena, reproducirana i citirana u širokim izvodima, kao povijesni izvor. Potanko su opisane obje građevine i podrijetlo njihove forme uz analizu cjeline i dijelova arhitekture i skulpture, posebno nadvratnika na portalu crkvice Sv. Križa. Tome je priložen i svojevrsan konzervatorski izvještaj o zahvatima koji su na njoj provedeni od 1968. do 1971. godine. Radovi su se sastojali od analize zatečenoga stanja te izrade suvremene arhitektonske dokumentacije, konzervatorskih istraživanja, statičke sanacije i prezentacije, konačno dovršene 1995. godine. Na kraju, iz provedene komparativne analize, je datacija tih dviju memorija u ranoromaničko razdoblje 11. stoljeća u kojem se u Dalmaciji još uvijek prožimaju oblici bivalentne kulturne tradicije europskoga Istoka i Zapada na Jadranu.

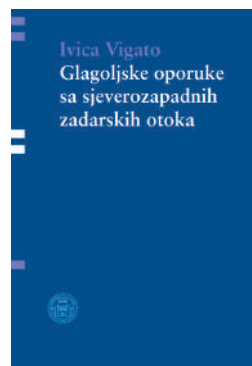
Klarin, Mira. **Psihologija dječje igre**. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017. (e-izdanje)

Skripta *Psihologija dječje igre* nastala je u namjeri da se na jednom mjestu istaknu i izdvoje najvažniji dijelovi razvojne psihologije koji se odnose na dječju igru. Naime, psihologijska literatura obiluje sadržajima povezanim s razvojnom psihologijom, ali na hrvatskom jeziku nedostaju sadržaji koji specifično govore o razvoju kroz dominantnu dječju aktivnost, a to je igra. Od određenja dječje igre, preko njezine važnosti i povezanosti s različitim aspektima razvoja pa do njezine terapijske uloge, ovim nastavnim materijalima nastoji se čitateljima ponuditi holistički pogled na igru. Sadržaj nastavnih materijala u prvom redu je namijenjen studentima koji se pripremaju za rad s djecom, poput studenata predškolskog odgoja, razredne nastave, studenata psihologije, pedagogije, defektologije te stručnjacima koji se u svojoj praksi na bilo koji način susreću s djecom (odgojitelji, učitelji, psiholozi, pedagozi, defektolozi, medicinsko osoblje). Sadržaj prati kolegij *Psihologija dječje igre*.

Vigato, Ivica. **Jezik i pismo glagoljskih oporuka sa sjeverozapadnih zadarskih otoka**. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

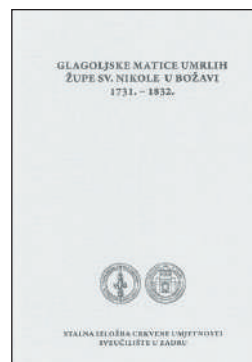
U monografiji se proučavaju glagoljske oporuke nastale potkraj 16. te u

17. i 18. stoljeću na otocima Istu, Molatu, Olibu i Silbi. Donose se mnoge spoznaje o životu maloga čovjeka, otočanina. Knjiga sadrži dvadeset tri faksimila glagoljskih oporuka pisanih kurzivnom glagoljicom, a dijelom i poluustavom na osnovi kojih autor iznosi grafolingvističke osobitosti rukopisa. Sačinjena je i transliteracija teksta kako bi se omogućio znanstveni pristupi povijesnoj građi, ali i daljnje istraživanje na tom korpusu. Ističe se kulturološki značaj oporuka pisanih po načelima administrativnoga funkcionalnog stila. Jezične posebnosti u oporukama posebno su razmatrane. Tekst se raščlanjuje na fonološkoj, morfološkoj, sintaktičkoj te tekstovnoj razini. Iznesene su i značajke tvorba riječi. U rječniku su uvršteni gotovo svi leksemi, a posvjedočeni su i oni starohrvatskoga, staroslavenskoga ili venecijanskoga podrijetla. Posebno se proučava pojava polisemije. Pronađene fraze u oporukama opisane su sa semantičkoga aspekta, i to u okviru kognitivne semantike. Toponimi zabilježeni u oporukama uspoređuju se s istovjetnim toponimima potvrđenima u toponomastičkim istraživanjima s ovih sjevernodalmatinskih otoka. Izdvojivši sva imena iz glagoljskih oporuka može se uočiti kako prevladavaju svetačka, a potvrđena su dva ženska narodna imena. Iz popisa svih prezimena posvjedočenih u oporukama uočeno je kojim se sufixima tvore.

Glagoljske matice umrlih župe sv. Nikole u Božavi (Božava, Soline i Veli Rat) 1731. – 1832. / ur. Josip Faričić i Pavao Kero. Zadar: Sveučilište u Zadru, Stalna izložba crkvene umjetnosti, 2017.

U knjizi *Glagoljske matice umrlih župe sv. Nikole u Božavi (Božava, Soline i Veli Rat) 1731. – 1832.* dani su faksimil izvornika, transliteracija na latinicu, uvodna studija o stanovništvu Božave, Solina i Veloga Rata te kazalo imena, geografskih imena i pojmova. Knjiga je dio niza *Monumenta glagolitica Archidiecesis Iadertinae* u kojem se sustavno objavljuju glagoljski kodeksi iz Zadarske nadbiskupije. Riječ je o dokumentu koji je povezan uz registriranje činjenice smrti stanovnika triju naselja na sjeverozapadnom dijelu Dugoga otoka koji su u vrijeme vođenja matice umrlih bili dio iste župe sa središtem u Božavi. S obzirom na to da u prošlosti matice umrlih nisu vođene kao suhoparni registri uokvireni tabličnim obrascima, riječ je o vrijednoj pisanoj baštini koja omogućuje istraživanje društvene prošlosti zadarske regije te jezikoslovna istraživanja dokumenata pisanih na glagoljici. Matična knjiga umrlih stanovnika Božave, Solina i Veloga Rata donosi

obilje podataka o demografskom razvoju tih otočnih naselja, o životu, zanimanjima i problemima u tom dijelu Dugog otoka, o njihovim međusobnim odnosima te raznolikom društveno-gospodarskim vezama sa susjednim naseljima. Isto tako, s obzirom na to da su navođeni različiti uzroci smrti, moguće je doznati mnoge činjenice o zdravstvenim i higijenskim prilikama koje je moguće susljedno pratiti tijekom sto godina od 1731. do 1832. Istodobno, matice umrlih dragocjen su izvor za jezikoslovna istraživanja hrvatske glagoljaške baštine.

PERIODIKA

Acta Iadertina god. 13, sv. 1 i sv. 2 (2016.) – časopis Odjela za filozofiju i Odjela za pedagogiju / ur. Iris Tićac.

Archaeologia Adriatica god. 9, br. 1 (2015.) – časopis Odjela za arheologiju / ur. Ante Uglešić.

Ars Adriatica god. 6, sv. 1 (2016.) – časopis Odjela za povijest umjetnosti / ur. Laris Borić.

Croatica et Slavica Iadertina god. 12, sv. 1 i sv. 2 (2016.) – časopis Odjela za kroatistiku i slavistiku / ur. Josip Lisac.

Geoadria god. 21, sv. 2 (2016.) i god. 22, sv. 1 (2017.) – časopis Odjela za geografiju i Hrvatskoga geografskog društva / ur. Nina Lončar.

Libellarium god. 9, sv. 1 i sv. 2 (2016.) – časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova / ur. Zoran Velagić. URL: www.libellarium.org

Miscellanea Hadriatica et Mediterranea god. 3, br. 1 (2016.) – časopis Odjela za povijest / ur. Anamarije Kurilić.

Oeconomica Jadertina god. 6, sv. 2 (2016.) i god. 7, sv. 1 (2017.) – časopis Odjela za ekonomiju / ur. Aleksandra Krajnović.

[sic] – elektronički časopis za književnost, kulturu i književno prevođenje / ur. Marko Lukić. URL: www.sic-journal.org

Godišnjak Sveučilišta u Zadru, akademska godina 2015./2016. / ur. Dijana Vican. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2017.

Izdanja Sveučilišta u Zadru mogu se kupiti:

- u Sveučilišnoj knjižari Citadela
- narudžbenicom, na adresu:
- Sveučilišna knjižara Citadela
- Mihovila Pavlinovića 1
- 23000 Zadar
- telefonom/faksom: 023 200 755
- e-mailom: knjizara@unizd.hr

Izdavačka platforma *MOREPRESS*

Senat Sveučilišta u Zadru je na svojoj sjednici od 31. siječnja 2017. (Klasa: 032-01/17-02/08, Ur-broj: 2198-1-79-12/17-02) donio Odluku o pokretanju izdavačke platforma *Morepress*.

Morepress je ogranak izdavačke djelatnosti Sveučilišta u Zadru usmjeren na inovativno stvaranje i diseminaciju digitalnih znanstvenih, nastavnih i stručnih publikacija u otvorenom pristupu sveučilišnih odjela i znanstveno-istraživačkih centara. Svrha *Morepressa* je unaprijediti izdavačku djelatnost Sveučilišta upotrebom naprednih digitalnih tehnologija usmjerenih na proces prikupljanja, stvaranja, uređivanja i prijenosa otvorenih sadržaja, te aktivno pridonositi predstavljanju hrvatske znanosti i kulture u mrežnom okružju. Cilj *Morepressa* je razviti nova ili prilagoditi postojeća tehnološka rješenja usmjerena na objedinjavanje i prijenos velike količine digitaliziranih sadržaja i sadržaja izvorno nastalih u digitalnom obliku unutar jedinstvenoga mrežnog sjedišta koje je nazvano *Morepress*.

Iz navedenog općeg cilja proizlaze specifični ciljevi:

- a) okupiti trenutačno distribuirane akademske nakladničke sadržaje Sveučilišta u Zadru unutar jedinstvenoga mrežnog sjedišta (*Morepress*) razviti platformu za uređivanje i distribuciju znanstvenih i stručnih časopisa i ostalih periodičkih publikacija u OJS (*Open Journal System*) sustavu za organizaciju uredničkih procesa (*Morepress* | časopisi)
- b) razviti platformu za uređivanje i distribuciju znanstvenih i stručnih monografija (*Morepress* | monografije)
- c) razviti platformu za uređivanje i distribuciju konferencijskih priopćenja i ostalih vrsta zbornika radova (*Morepress* | zbornici)
- d) razviti tematski mrežni dnevnik (blog) namijenjen objavljivanju informacija o aktualnim znanstvenim i akademskim dostignućima Sveučilišta u Zadru (*Morepress* | blog)
- e) integrirati sustav pretraživanja cjelovitog teksta u svim vrstama publikacija
- f) testirati standardne izdavačke distribucijske formate i modele
- g) razviti sustav pohrane i zaštite digitalnih publikacija Sveučilišta u Zadru.

